

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Wojewody Lubuskiego

NK-I.4131.82.2020.ABej

z dnia 3 lipca 2020 r.

Rada Gminy w Niegosławicach

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr XVIII.122.2020 Rady Gminy w Niegosławicach z dnia 1 czerwca 2020 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych lub w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, w części, tj. :

- w tytule uchwały w zakresie słów " w schronisku dla osób bezdomnych lub"
- w § 1 w zakresie słów " w schronisku dla osób bezdomnych oraz"
- w § 2 zd. pierwsze w zakresie słów " w schronisku dla osób bezdomnych oraz" ,
- § 2 pkt 1,
- w § 3 w zakresie słów " w schronisku dla osób bezdomnych oraz",
- w § 4 w zakresie słów " w schronisku dla osób bezdomnych lub",
- w § 5 w zakresie słów " w schronisku dla osób bezdomnych lub".

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 1 czerwca 2020 Rada Gminy w Niegosławicach podjęła uchwałę w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych lub w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi. W podstawie prawnej uchwały wskazano przepisy art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 ze zm.), art 8 ust.1, art. 17 ust. 1 pkt 3, art. 97 ust. 1, 1a i 5, w związku z art. 51 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.). Uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 3 czerwca 2020 r.

W toku postępowania nadzorczego organ nadzoru stwierdza, że ww. uchwała podjęta została z istotnym naruszeniem prawa, tj. art. 97 ust. 1, 1a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.).

Zgodnie z art. 97 ust. 5 ustawy, rada gminy w drodze uchwały ustala, w zakresie zadań własnych, szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych. W treści przepisu art. 51 ust. 2, ust. 4 i ust. 5 ustawy uregulowano, iż ośrodek wsparcia jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej dziennego pobytu. Ośrodkiem wsparcia, o którym mowa w ust. 1-3, może być ośrodek wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, dzienny dom pomocy, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, schronisko dla osób bezdomnych z

usługami opiekuńczymi oraz klub samopomocy. Za ośrodek wsparcia uznaje się również schronisko dla osób bezdomnych pomimo nieświadczania w nim usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych. Stosownie do unormowania zawartego w art. 97 ust. 1 ustawy opłatę za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych ustala podmiot kierujący w uzgodnieniu z osobą kierowaną, uwzględniając przyznany zakres usług. Osoby nie ponoszą opłat, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty kryterium dochodowego.

Z kolei zgodnie z art. 97 ust. 1a ustawy w przypadku osoby bezdomnej skierowanej do schroniska dla osób bezdomnych albo schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi nie ma zastosowania ust. 1 zdanie drugie. Jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty kryterium dochodowego, opłata nie może być wyższa niż 30% dochodu osoby samotnie gospodarującej lub dochodu na osobę w rodzinie osoby skierowanej do schroniska dla osób bezdomnych, a w przypadku schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi nie może być wyższa niż 50% tego dochodu.

W kwestionowanym w § 2 pkt 1 uchwały Rada Gminy Niegosławice określiła wysokość odpłatności osób przebywających w schroniskach dla osób bezdomnych. Zawarte w tabeli ustalenia naruszają jednak w sposób istotny normę kompetencyjną wyrażoną w art. 97 ust. 1a i ust. 5 ustawy o pomocy społecznej.

W ocenie organu nadzoru, przepis art. 97 ust. 5 ustawy zawierający delegację dla rady do podjęcia ocenianej uchwały, nie upoważniał rady do określenia konkretnej wysokości opłaty.

Na podstawie ustawowej delegacji rada powinna ustalić szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności. Ustawodawca ukształtował bowiem uprawnienie rady wyłącznie w przedmiocie ustanowienia określonych reguł, które następnie powinien zastosować podmiot kierujący daną osobę do ośrodka wsparcia. Przyjęte przez radę reguły nie mogą pozbawiać uprawnienia podmiotu ustawowo upoważnionego do ustalenia wysokości opłaty za pobyt w danym ośrodku wsparcia. Zgodnie bowiem z treścią art. 97 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy, opłatę za pobyt w ośrodkach wsparcia ustala podmiot kierujący w uzgodnieniu z osobą kierowaną. Zwrócić należy uwagę, iż stosownie do art. 97 ust. 1a ustawy w przypadku osoby bezdomnej skierowanej do schroniska dla osób bezdomnych albo schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi nie ma zastosowania wyłącznie ust. 1 zdanie drugie. Wobec powyższego rada ustalając szczegółowe zasady odpłatności powinna określić jedynie granice, tzw. "widelki", w ramach których opłata winna zostać ustalona przez uprawniony podmiot. Granic tych, w ocenie organu nadzoru, nie stanowią konkretne stawki opłat wyrażone procentowo i uzależnione od wysokości dochodu.

Zaprezentowane powyżej stanowisko koresponduje z poglądem wyrażonym przez Wojewódzki Sąd Administracyjny we Wrocławiu w wyroku z dnia 28 stycznia 2014 r. sygn. akt, w którym Sąd stwierdził: "Mając na względzie brzmienie art. 97 ust. 1 ustawy nie ulega zdaniem Sądu wątpliwości, że ustalenie opłaty powinno przyjąć formę decyzji administracyjnej. Przy czym, znaczący wpływ na treść ewentualnego rozstrzygnięcia ma zakres przyznanej pomocy i stanowisko strony (osoby kierowanej lub jej przedstawiciela ustawowego), z nią bowiem organ orzekający powinien uzgodnić wysokość opłaty. Nie zmienia to jednak faktu, że decyzja przyjmie postać jednostronnego i władczego rozstrzygnięcia organu administracyjnego. Rada nie ma kompetencji w tym zakresie, a w zakresie ustalania »szczegółowych zasad« powinna określić jedynie granice, w ramach których

opłata winna zostać ustalona przez uprawnione podmioty. Granic tych nie stanowią konkretne stawki opłat (wyrażone w procentach) uzależnione od wysokości dochodu. Ustalenie przez organ uchwałodawczy konkretnego wymiaru ponoszonej opłaty w istocie jest działaniem przekraczającym upoważnienie ustawowe zawarte w art. 97 ust. 5 ustawy oraz wkroczeniem w kompetencje innego organu". W świetle powyższego stwierdzić należy, że przywołany powyżej przepis uchwały wprowadza reguły, które nie pozostawiają swobody uprawnionym ustawowo podmiotom do ustalania wysokości opłaty za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych.

Ponadto w tabeli określonej w kwestionowanym § 2 pkt 1 uchwały Rada ustaliła wysokość odpłatności za pobyt w schroniskach wyłącznie dla osób bezdomnych, których dochód przekracza kryterium dochodowe określone w art. 8 ust. 1 ustawy. Przywołane unormowanie jest sprzeczne z art. 97 ust. 1a ustawy. Przepis ten wskazuje na konieczność nałożenia opłaty za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych oraz w schronisku dla bezdomnych z usługami opiekuńczymi, w sytuacji gdy dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty kryterium dochodowego. Opłata ta jednak nie może przekroczyć 30% dochodu osoby samotnie gospodarującej lub dochodu na osobę w rodzinie osoby skierowanej do schroniska, a w przypadku schroniska dla bezdomnych z usługami opiekuńczymi, z uwagi na wyższy koszt usług w takich schroniskach, nie może być wyższa niż 50% tego dochodu.

Wylimitowanie z przedmiotowej uchwały tabeli uchwalonej w § 2 pkt 1, dotyczącej ustalenia odpłatności za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych powoduje konieczność wylimitowania z treści całej uchwały odniesień do tych odpłatności. W następstwie stwierdzenia nieważności § 2 pkt 1 uchwały należało więc stwierdzić nieważność określonych na wstępie rozstrzygnięcia słów w tytule uchwały, w § 1, w § 2, w § 3 i w § 5.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzić należy, iż uchwała Rada Gminy Niegosławice Nr XVIII.122.2020 z dnia 1 czerwca 2020 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych lub w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi - nie wypełniła prawidłowo delegacji wynikającej z art. 97 ust. 5 w związku z ust. 1a ustawy, a stwierdzone uchybienie ma charakter istotny i uzasadnia stwierdzenie jej nieważności w zakresie § 2 pkt 1 tej uchwały.

Pouczenie: Od niniejszego rozstrzygnięcia służy prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wlkp. w terminie 30 dni od doręczenia rozstrzygnięcia za pośrednictwem Wojewody Lubuskiego. Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały organu gminy wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO

Paweł Witt

Dyrektor

Wydziału Nadzoru i Kontroli

